gemeente Opsterland

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Najaarsrapportage 2026
Portefeuillehouder : Anneke Oosterwoud

Beetsterzwaag, 10-11-2026

Voorstel
1. De najaarsrapportage 2026 vast te stellen.
2. De begroting 2026 aan te passen volgens tabel 1 onder middelen in dit voorstel.

Inleiding
Voor u ligt de najaarsrapportage 2026. De najaarsrapportage is een tussentijdse rapportage, waarin het college de raad informeert over afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde programmabegroting 2026 en het verwachte rekeningresultaat. Zoals aangekondigd, wordt deze najaarsrapportage een maand later aan uw raad aangeboden dan gebruikelijk.

Doorontwikkeling Planning- en Controlcyclus
De gemeenteraad en het nieuwe college hebben de ambitie uitgesproken om de planning- en controlcyclus (P&C-cyclus) en de bijbehorende documenten verder te ontwikkelen en verbeteren. Daarbij willen we toewerken naar een versterkte controlfunctie binnen de organisatie en een cyclus en informatievoorziening die de raad beter ondersteunen in zijn kaderstellende en controlerende rol.
Een eerste stap hierin is gezet bij de voorbereiding van de begroting 2027, waarbij we de opzet en vormgeving van de begroting hebben verbeterd en kritisch hebben gekeken naar de werking van onze controlfunctie. Dit bracht al aandachtspunten en verbeterkansen naar voren. De verdere doorontwikkeling van de P&C-cyclus pakken we in 2027 in samenhang op. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar de opzet, inhoud en onderlinge samenhang van de verschillende P&C-documenten en de momenten waarop de raad wordt geïnformeerd. De voorliggende najaarsrapportage over 2026 is nog ingericht volgens de bestaande werkwijze.

Actualisatie en financiële uitgangspositie
Met de voorliggende najaarsrapportage brengen we de financiële stand van zaken voor 2026 in beeld. De rapportage geeft een beeld van het verwachte rekeningresultaat, maar is een momentopname. Een aantal ontwikkelingen kan, net als in andere jaren, op dit moment nog niet volledig worden overzien. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de grondexploitaties, de algemene uitkering van het Rijk en de uitgaven binnen het sociaal domein, waaronder de open-einderegelingen. Deze ontwikkelingen zijn nog van invloed op het uiteindelijke resultaat bij de jaarstukken. Mochten we vroegtijdig signalen hebben dat er majeure afwijkingen zijn ten opzichte van de begroting, dan zullen we deze met u delen en niet wachten tot de presentatie van de jaarstukken in de loop van 2027.

Beoogd effect en/of resultaat
Het bijstellen van de budgetten uit de begroting 2026 en het vergroten van de transparantie en zuiverheid van het begroting- en verantwoordingsproces.

Argumenten
1.1 Het financiele beeld van de begroting 2026 is actueel
Door het opstellen van de najaarsrapportage wordt voorkomen dat grote afwijkingen pas bij de jaarrekening zichtbaar worden.

1.2 De begrotingswijziging bevordert de rechtmatigheid van de begroting
Door het signaleren van onrechtmatigheden en het bijstellen van de programma's in de begroting wordt de kans op rechtmatigheidsafwijkingen bij de jaarrekening verkleind.

Kanttekeningen
1.1 De najaarsrapportage is een momentopname
De najaarsrapportage biedt een blik op de financiën en doelstellingen van dat specifieke moment. Ontwikkelingen kort na de peildatum zijn vaak nog niet verwerkt. De gerapporteerde cijfers voor het lopende jaar zijn gebaseerd op inschattingen. Onverwachte mee- of tegenvallers na peildatum kunnen het beeld snel veranderen.

Middelen
De voorgestelde financiële mutaties worden per programma toegelicht. De mutaties zijn gericht op het inzichtelijk maken van afwijkingen en, waar nodig, het overhevelen van budgetten naar het volgende begrotingsjaar. Er worden geen voorstellen voor nieuw beleid gedaan.

De financiële bijstellingen die in deze najaarsrapportage worden voorgesteld, bedragen in totaal € 3 miljoen. Een belangrijk deel hiervan (€ 2,7 miljoen) heeft betrekking op autonome ontwikkelingen waarop de gemeente zelf geen of slechts beperkt invloed op heeft. Het gaat hierbij onder andere om de bijstellingen naar aanleiding van de mei- en septembercirculaire, de ontwikkeling van de rentebaten en -lasten, actualisaties van voorzieningen en bijstellingen van het BUIG-budget en de kosten van jeugdhulp.
Naast de autonome ontwikkelingen zijn er nog overige mutaties van in totaal € 300.000 en een aantal budgetneutrale mutaties. Deze mutaties hebben een eigen achtergrond en worden in het vervolg van deze rapportage nader toegelicht. Voorgesteld wordt de begroting 2026 volgens onderstaande tabel te wijzigen:

x € 1.000	Voorgestelde mutaties najaarsrapportage 2026			Aangepaste begroting 2026 - 2030 n.a.v. najaarsrapportage 2026		
2026	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0-Bestuur en ondersteuning	271	-	-271	5.284	842	-4.442
1-Veiligheid	-	-	-	2.928	10	-2.918
2-Verkeer en vervoer	297	324	27	6.182	589	-5.593
3-Economie	0	-31	-31	548	255	-293
4-Onderwijs	-50	-	50	3.820	625	-3.195
5-Sport, cultuur en recreatie	60	-	-60	8.120	1.157	-6.963
6-Sociaal domein	112	-77	-189	49.142	15.476	-33.666
7-Volksgezondheid en milieu	-3.816	-3.435	381	12.657	11.178	-1.479
8-Bouwen, wonen en Gronden (VHROSV)	1.012	219	-792	2.318	1.882	-435
Algemene dekkingsmiddelen	-819	-2.479	-1.660	1.303	76.748	75.445
Mutaties reserves	450	709	259	523	2.039	1.516
Overhead	1.061	320	-741	17.720	465	-17.255
resultaat 2026	-1.422	-4.449	-3.027	110.543	111.265	722
Structureel resultaat			-3.815			-2.274
Incidenteel resultaat			788			2.996

Participatie
N.v.t.

SDG's
N.v.t.

Evaluatie
N.v.t.

Bijlagen
Najaarsrapportage 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Opsterland,

de gemeentesecretaris, de burgemeester,

Sandra van 't Hooge Andries Bouwman

Team : Concernzaken
Behandelend ambtenaar : R. van Dorp
Telefoonnummer : 0512 386 374
E-mailadres : robert.van.dorp@opsterland.nl